

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Herr Panthakaks Historie (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 53. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540297598768/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

er saaret – Charles, du har dog vel seet til Herr Panthakaks Blessurer – det er dog vel ikke farligt – – –

O Deres Excellence! – Det er kun nogle ubetydelige Contusioner – Det meeste var NæseBlod –

Men De maae dog bades – virkelig maa De bades med Spiritus vini eller sligt – Det kan ellers have farlige Følger – Min Kammer tjener forstaaer det – Hører du Charles? –

Ak Deres Excellence! –

Og for alting et Alterations-Pulver – –

O Deres Excellence! –

En Stoel til Herr Panthakak –

Ak Deres Excellence! – – –

En Læne-Stoel Dosmer! – Kan du ikke begribe, at han maae være mat? –

O Deres Excellence! –

De slemme Rovere! – Men saa tilig som Dagen bryder frem, skal jeg have alle mine Folk satt paa Spor efter dem – Min Jægere skal føre dem an – det er ret en Karl, som er skikket til det Arbeide – Saaledes at mishandle en uskyldig reysende – en galant homme – – min Ven – thi alle artige Mennisker og i Besynderlighed alle reysende er mine Venner, Herr Panthakak –

Ak Deres Excellence –

Det er vor Pligt – Langt fra alle dem, til hvis Venskab de har nogen naturlig Rettighed, ere de virkelige faderløse – moderløse – i de folkeligste Steder ofte Eremiter – forladte – tiest uvidende om Landets Sæder; og derfor alt for ofte bedragne – Alt for ofte et Formaal for nedrigsindede – For et Vanheld af denne Art havde De dog været sikker, hos Deres gode Frue Mama, Madame Kûch – – – Kûch – – –

Madame Kûchlein – Deres Excellence – Men hun er død – – – Jeg har hverken Familie eller Venner, og et hvert Land er mig lige kjært – Der er overalt Mennisker, og – – – –

Overalt onde Mennisker vil De sige – De har Ret – Fuldkommen Ret – Endskjønt i en anden Zirkel end De, har jeg fra Barnsbeen af, kjendt altformange, der ret lod sig det være magtpaaliggende, at overbevise mig om denne bitre Sandhed – De hvis Haandværk det er at gjøre ont, og som forstaaer deres Haandværk, vil jeg ikke engang tale om, endskjønt naar man vilde begynde at tælle fra Tyrannen, Maitressen og Favoritten, og gaae den heele Række igjennem af

Ministre, Generaler, Financiers, Dommere, Procuratorer og slige got Folk; indtil man naade Roveren, Lomme-Tyven og Tasken-Spilleren, saa skulde man vist finde at dette Tæl udgjorde langt over den halve Deel af det menneskelige Kjøen – Men disse kan man dog til Nød undflye, eller paa en og anden Maade sætte sig i Sikkerhed for – naar man kjender dem – Men Narre, som vil fuske paa den Kunst at gjøre got, og som alt for dumme eller altforkloge dertil, hvert Øyeblik gjør ont, af Vanvare, af Misforstand, af Fordom, af Svaghed, som ofte gjør mig en Ulykke i den beste Meening, saadanne kan man ikke undflye, uden at skyde det menneskelige Selskab – Det er meest for disses skyld, at De finder mig paa et eenligt Slot i Schweyts, da baade Fodsel, Opdragelse, og jeg kan i visse Maader sige Tilbøyelighed, havde bestemt mig en betydelig Rulle paa en af Verdens største Skue-Pladse – – Men vi vil glemme det – vi vil være Mænd – Jorden er og bliver ikke anderledes – Vi ere langt, langtfra den bedste Verden, Herr Panthakak –

Som Saturnus fra Jorden, Deres Excellence – Jeg for min Part inddeeler det menneskelige Kjøen i fire Deele – Den ene og største ligner jeg ved en Rede fuld af Slangar, der aande Pest og Ulykker, den anden næsten ligesaastor ved Løver, Bjørne og andre glubende Dyr, den tredje kommer mig for, som Pindsvin eller Insecrer der skade ved deres Braadde, eller som Ugler og Krager der skade ved deres Skrig, uden at have nogen egentlig Hensigt at skade: den fjerde kan lignedes ved Eselet i Fabelen, der vilde klappe sin Herre ligesom en Skjode-Hund, eller ved Bjørnen, der af Kjærlighed for en Mand vilde dræbe en Flue, der sad i hans Pande med en stor Steen og naturlig nok slog baade Fluen og ham ihjel – Og skulde der være nogen Undtagelse fra disse fire Slag, saa kan man betragte dem, enten som uvirk-somme Snegle eller høyt, som Faar der kun gavne mechanic, og ere for tossede til selv at handle enten got eller ont – Dog – det forstaaer sig – al Respect for Deres Excellence –

Jeg er Dem forbundet for Deres Undtagelse Herr Panthakak – Jeg kunde ligesaalidet tænke paa Dem, da jeg for talte om Favoriter og Ministre, og, om jeg erindrer ret, om Taskenspillere og Landstrygere – – Saameget er vist, at den viise Menniske-Ven, er ligesaa sjelden paa Jorden, som den sande Lyksalighed, om nogen af Deelene er – Men da De er saavel overbevist om, at Verden er fuld af ont, hvad har da egentlig overtalt Dem til at reyse? – Da De ventelig har